

LED žárovky mohou svítit téměř věčně. To ale nikdo nechce

denik.to/led-zarovky-mohou-svitit-temer-vecne-to-ale-nikdo-nechce

25. října 2023

Ekonomika.

Když nám Evropská unie naordinovala používání LED žárovek, o jedné věci pomlčela. Jsou sice úsporné, ale nikoliv ekologické. Místo plechové objímky, vlákna a několika střípků tenkého skla vyhadzujeme zařízení, napěchované plasty, elektronikou, kovy a toxickými látkami.

Pavel Cimbál

Publikováno 25/10/2023

Doba čtení 3 min.

Úspora LED žárovky spočívá v její spotřebě. Ta se pohybuje někde mezi sedminou až desetinou wattového příkonu žárovky klasické. Což by bylo skvělé, nebýt problémem jejich životnost. Výrobci sice udávají krásná čísla, jako 25 tisíc hodin svícení, ale skutečnost bývá jiná. To by pak mohly zářit téměř tři roky nepřetržitě, ale taková výdrž je světlou výjimkou.

Nebo spíš tmavou. Protože cvaknete vypínačem a náhle je tma. Ale vy potřebujete svítit. A tak musí LED žárovka ven a dáte tam se skřípěním zubů nějakou jinou, případně vyrazíte do nejbližší prodejny. Ceny se pohybují od padesáti do sta korun, podle značky, výkonnosti a provedení. Zdaleka ale neplatí úměra mezi vynaloženou částkou a kvalitou. Zatímco slovné značky odchází někdy už po pár měsících, může neznačkový kus, koupený někde v supermarketu ve slevě, s odstupem času i mile překvapit.

I žárovka se „zkazí“

Prostě bude stále svítit. Děkovat prodejci ale nepůjdete. A pro další stejnou už vůbec ne. Ono kupovat osvědčený model lze teprve tehdy, když se osvědčí. Po letech svícení. A to už bude mít prodavač na skladě dávno žárovky jiné. Pokud by snad někoho napadlo spekulovat a nakoupit si žárovky do zásoby, nedej bože pak starší prověřené modely nabízet s přírážkou, tak také moc nepochodí. Elektrolytickým kondenzátorům v elektronice žárovky změni dlouhý pobyt v šuplíku či skladu parametry natolik, že na nějakou zvýšenou spolehlivost můžete rovnou zapomenout. S žárovkou to je jako s každým jiným zařízením. Musí se občas zapnout, jinak se odporoučí do věčných lovišť předčasně.

A přitom by řešení bylo tak jednoduché. Nahlédli jste někdy do krabice s elektroodpadem, jaké žárovky lidé vyhazují? Ve většině případů je v nich spálená přesně jedna LED. Jedna jediná, z více než tuctu ostatních. Ty jsou typicky zcela v pořádku, včetně elektroniky okolo.

Ekologičtí aktivisté dělají, že to nevidí, ale je to plýtvání non plus ultra. A přitom by stačilo nastavovat v elektronice žárovek pouze takový proud, na jaký jsou LED skutečně dimenzovány. Přetěžování nadproudem snižuje jak efektivitu, tak životnost žárovky, ale říkejte to čínským výrobcům evropských značek.

Nevýhodou takové dlouhověké žárovky bude jen postupné zestudeňování světla. Proč? Používané LED jsou z principu modré a do bíla je tónuje až žlutý luminofor. A ten se postupně vyčerpá a vysvítí. Což až tak nevadí, když koupíte teplou žlutou, časem je z ní denní bílá, ale stále pohoda. Pokud by regulátor v objímce do LED pouštěl proud, jaký skutečně potřebují, získáte takřka věčnou žárovku.

Jenže výrobci šetří každý cent. A s věčnými žárovkami by přišli o odbyt. A tak dají do zapojení o pár LEDek méně, čímž ušetří, a pustí do nich o to větší proud, aby dohnali svítivost. A dílo zkázy je dokonáno. Není to ale nic nového. Plánované zastarávání spotřebních elektrovýrobků a cílené omezování životnosti je stará písnička. Začala před sto lety, a to právě u žárovek.

Kartelová dohoda kvůli životnosti

V roce 1925 byl v Ženevě podepsán takzvaný Phoebus kartel. Patřily sem firmy Osram, General Electric, Associated Electric Industries a Philips. Trval až do roku 1940, kdy jej předčasně ukončila druhá světová válka, nicméně jeho praktiky nezmizely. Dohoda určovala, že žádný z výrobců nebude dodávat žárovky s životností překračující tisíc hodin na trh, nebo bude muset zaplatit smluvní pokutu. Tehdejší technologie sice umožňovala pohodlných 2500 hodin, ale výrobci chtěli více vyrábět. A častěji prodávat. Jediné pozitivum tak bylo rozhybání ekonomiky a o něco lepší, byť stále mizerná, efektivita svícení. Tenké přežhavené vlákno zářilo jasněji ve viditelném spektru, takže šlo vlastně o první úsporné žárovky vůbec.

Ale zpátky k LED úsporkám dneška. Dokud se doba jejich životnosti výrazně neprodlouží, ať mi nikdo neříká, jak jsou ekologické. Nejsou. Ani omylem. A zrovna tak není moc ekonomické platit za něco, co mohlo nadále fungovat. A nejde zdaleka jen o žárovky, ale trpělivost zákazníků je, zdá se, značná...

Podobné téma

Ekonomika.

Digitální měna je zlo a ideální nástroj diktátorů

Vladimír Pikora 10/10/2023

Reportáž.

Stánek „disentu“ před úřadem vlády čelí lhostejnosti i útokům zvířecími exkrementy

Pavel Cimbál 06/10/2023

Komentář.

Pomůže něčemu ratifikace Istanbulské úmluvy v Česku?

Richard Šedý 08/10/2023

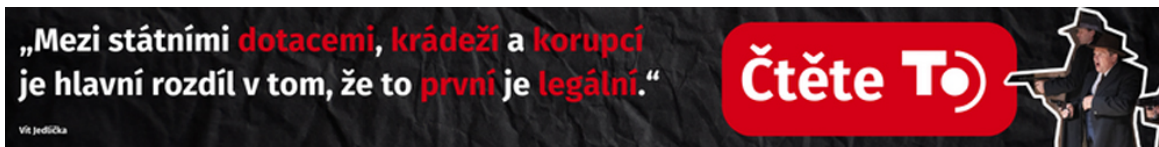

Komentář.

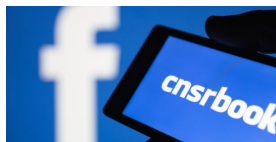
Multikulti v ohrožení. Změní únos mladé Němky pohled technářů na Palestince?

Libor Tarda 12/10/2023

dioda # ekologie # LED # úspora # žárovka

Také od tohoto autora

Komentář.

Nahlášení a zablokování. Liberální humoristé ochutnali vlastní medicínu

Pavel Cimbál 20/10/2023

Reportáž.

Stánek „disentu“ před úřadem vlády čelí lhostejnosti i útokům zvířecími exkrementy

Pavel Cimbál 06/10/2023

Nejčtenější

Domácí.

Drulák vyhrál. Výpověď z Ústavu mezinárodních vztahů je podle soudu neplatná

Komentář.

Čeští politici předvedli vrcholné pohrdání slovenskými voliči i demokracií. Jednou se jim to vrátí

Analýza.

Vlajková loď Pirátů jde ke dnu. Stát přijde o sedm miliard ročně

Komentář.

Pokud přijde nová totalita, neplačte. Dovolili jste jí přijít

„Tak jak je **návrh**
Normy **EURO 7** sepsán,
tak **NENÍ** splnitelný.“

Ing. Martin Hrdlička, Ph.D.,
Vedoucí vývoje podvozku a agregátu Škoda Auto

Čtěte TO!

www.denik.to

